

HUYỆN HỌC MÔN ĐẨY MẠNH THỰC HIỆN QUY CHẾ DÂN CHỦ Ở CƠ SỞ

NGUYỄN VĂN KHOẺ

Chủ tịch UBND huyện Hóc Môn - TP. Hồ Chí Minh

Huyện Hóc Môn nằm ở phía Bắc TP. Hồ Chí Minh, có tổng diện tích đất tự nhiên 10.900 ha, dân số khoảng 247.530 người. Toàn huyện có 11 xã và 1 thị trấn; 20 đơn vị hành chính sự nghiệp; 1 doanh nghiệp nhà nước (Công ty công ích huyện Hóc Môn). Những năm qua, thực hiện Chỉ thị số 30/CT-TW của Bộ chính trị và các nghị định của Chính phủ về thực hiện quy chế dân chủ (QCDC) ở cơ sở, Huyện ủy, UBND huyện đã có nhiều biện pháp triển khai tích cực; gần thực hiện QCDC ở cả 3 loại hình (cấp xã, cơ quan nhà nước, doanh nghiệp nhà nước) với quá trình phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương và đã đạt được nhiều kết quả quan trọng trên các mặt sau:

Thứ nhất, triển khai thực hiện QCDC tạo chuyển biến mới về nhận thức, nâng cao hiệu quả hoạt động của các cấp ủy đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể.

Sau tổng kết 5 năm thực hiện QCDC ở cơ sở (1998-2003), huyện tiếp tục đẩy mạnh thực hiện QCDC. Huyện ủy, UBND huyện xác định đây là nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên trong suốt quá trình lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy đảng, chính quyền đối với việc phát huy quyền làm chủ ở cơ sở nhằm hoàn thành tốt các nhiệm vụ chính trị của địa phương. Huyện ủy đã điều chỉnh bổ sung nhân sự của Ban

Chỉ đạo (BCĐ) thực hiện QCDC huyện và phân công nhiệm vụ cụ thể cho từng thành viên phụ trách, Đồng thời, đề ra chương trình thực hiện theo từng quý, 6 tháng, một năm...; chỉ đạo các xã, thị trấn cùng cố lại tổ chức, đảm bảo đúng cơ cấu, nhân sự; phối hợp tốt với Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể để vận động nhân dân hưởng ứng tích cực các phong trào thi đua; thực hiện tốt nhiệm vụ ở cơ sở. BCĐ thực hiện QCDC từ huyện đến cơ sở duy trì chế độ làm việc theo quy chế. Qua đó, các cơ sở đã bám sát chương trình chỉ đạo của huyện, gắn với điều kiện thực tế của từng đơn vị để lồng ghép, đưa việc thực hiện QCDC vào nghị quyết của cấp ủy đảng và các chương trình, kế hoạch, chuyên đề. Trong đó đặc biệt chú trọng đến việc giải quyết các vấn đề bức xúc của nhân dân như công khai tài chính; cải cách hành chính; chế độ tiếp dân; giải quyết các khiếu nại, tố cáo của công dân; công khai dân chủ trong thực hiện các chủ trương, chính sách; công tác quy hoạch, đào tạo cán bộ...

Thông qua các hình thức sinh hoạt chi bộ, hội nghị cán bộ, công nhân viên chức (CB,CNVC), sinh hoạt tổ nhân dân, tổ dân phố ở các xã, thị trấn, trong năm 2004 toàn huyện đã triển khai được 67 cuộc họp với 3.645 người tham gia học tập các nghị định của Chính phủ về thực hiện QCDC.

trong đó có trên 90% cán bộ, đảng viên, ban nhân dân ấp, khu phố và tổ nhân dân. Trong quá trình triển khai quán triệt Nghị định số 79/2003/NĐ-CP ngày 07-7-2003 về ban hành, thực hiện QCDC ở xã, các cơ sở đã tập trung phân tích, làm rõ những điểm mới so với Nghị định số 29/1998/NĐ-CP để người dân nắm rõ yêu cầu và nội dung bổ sung.

Đối với khu vực cơ quan nhà nước, từ cuối năm 2003, huyện đã tổ chức một lớp bồi dưỡng công tác dân vận cho cán bộ, công chức (CB,CC) trong hệ thống chính quyền từ huyện đến cơ sở. Đầu năm 2004, tiếp tục quán triệt các văn bản về QCDC trong các kỳ đại hội, hội nghị CB,CC với gần 100% CB,CC, người lao động tham dự. Đối với cơ quan có nhiều mối quan hệ và thủ tục hành chính liên quan đến nhân dân, QCDC được gắn với việc công khai kịp thời các thủ tục hành chính cho dân biết. Năm 2004, Văn phòng HĐND và UBND huyện đã cải tiến việc tiếp nhận và trả hồ sơ cho nhân dân đúng quy định; từng bước chấn chỉnh nội quy, quy chế làm việc của UBND huyện theo hướng tạo thuận lợi cho nhân dân, xoá dần dư luận gây phiền hà của tổ tiếp dân.

Đối với doanh nghiệp nhà nước, thông qua Đại hội công nhân viên chức, lãnh đạo doanh nghiệp đã thực hiện việc công khai thảo luận các vấn đề liên quan đến quyền lợi và nghĩa vụ của người lao động; xây dựng thoả ước lao động; công khai tài chính và các định mức chi phí cũng như việc trích lập và sử dụng các nguồn quỹ phúc lợi của đơn vị.

Nhìn chung, qua thực hiện QCDC, vai trò lãnh đạo của các cấp uỷ đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể quần chúng được nâng lên một bước. Chính quyền các xã, thị trấn đã thực hiện tốt những việc cần thông báo cho dân biết; những việc dân bàn, tham gia ý kiến, như xây dựng cơ sở hạ tầng, đường giao thông

nông thôn, quy hoạch giải toả, đền bù, giải phóng mặt bằng... Nhiều xã đã thực hiện tốt việc công khai thủ tục hành chính, phí, lệ phí... đến các ấp, khu phố, cụm dân cư. Đặc biệt, trong đợt bầu cử HĐND 3 cấp nhiệm kỳ 2004-2009, việc lấy ý kiến nhân dân ở các ấp, khu phố về những người được giới thiệu ứng cử, bầu cử các chức danh chủ chốt của các xã, thị trấn được tổ chức nghiêm túc, nhân dân đi bầu đạt 99,94%. Các xã, thị trấn đã tạo điều kiện để nhân dân phát huy quyền làm chủ thông qua việc đóng góp ý kiến xây dựng Đảng, chính quyền, xây dựng đạo đức, tác phong làm việc của CB,CC với những hình thức như họp tổ nhân dân, gửi thư, tiếp xúc cử tri, thí điểm lấy phiếu tín nhiệm cán bộ chủ chốt (chủ tịch HĐND và chủ tịch UBND xã, thị trấn), tổ chức tốt ngày hội *Đại đoàn kết toàn dân* ở 100% khu phố, ấp. Nhiều xã, thị trấn đã làm tốt việc xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước. Mặt khác, việc thực hiện QCDC ở cơ sở cũng đã góp phần nâng cao nhận thức chính trị, phát huy quyền làm chủ của nhân dân trong việc thực hiện các quyền *được biết, được bàn, được làm, được kiểm tra*.

Thứ hai, thực hiện tốt QCDC ở cơ sở đã tác động tích cực đến việc ổn định tình hình phát triển kinh tế - xã hội. Các cơ sở đã tổ chức cho nhân dân bàn bạc, tháo gỡ khó khăn, tập trung chuyển đổi cơ cấu kinh tế theo hướng công nghiệp hoá, hiện đại hoá nông nghiệp - nông thôn; tập trung phát triển công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp, thương mại - dịch vụ. So với năm 1997, tốc độ tăng trưởng kinh tế hàng năm của huyện tăng khoảng 14%-30%. Riêng sản lượng công nghiệp - tiểu thủ công nghiệp liên tục tăng từ 30%-40%. Giá trị sản lượng công nghiệp năm 1997 mới chỉ đạt 133,92 tỉ đồng (tính theo giá cố định năm 1994) thì năm 2004 đã đạt tới 592 tỉ đồng. Huyện đã lập xong quy hoạch khu dân cư ổn định cho tất cả các xã, thị trấn;

KINH NGHIỆM THỰC TIỄN

hoàn thành xét cấp 27.569 giấy chứng nhận quyền sử dụng đất với diện tích 7.066 ha, đạt 97,57%. Trong xây dựng cơ sở hạ tầng, nhân dân nhiều xã đã đóng góp tiền, tự nguyện hiến đất, di dời hàng rào, nhà cửa... để thực hiện xây dựng, sửa chữa, nâng cấp nhiều tuyến đường, cầu cống... Riêng năm 2004, nhân dân toàn huyện đã hiến 51.864 m² đất, nâng cấp 17,6 km đường, nhựa hoá 12,7 km đường với tổng số tiền đóng góp là 8,521 tỉ đồng.

Thứ ba, góp phần tăng cường sự đoàn kết, gắn bó trong cộng đồng dân cư; đẩy mạnh giải quyết việc làm, xoá đói, giảm nghèo.

Thông qua việc thực hiện QCDC gắn với cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hoá ở khu dân cư”, công tác xây dựng đời sống văn hoá ở cơ sở đã đi vào chiều sâu và có chất lượng. Đến nay, chương trình xây dựng các mô hình, các thiết chế văn hoá ở cơ sở đã đạt kết quả tốt; trong toàn huyện có 42.616 hộ văn hoá, đạt 85,9%, 25 khu dân cư văn hoá đạt chuẩn cấp thành phố và 25 khu dân cư xuất sắc cấp huyện. Các phong trào *Công sở văn minh - sạch - đẹp - an toàn, Môi trường xanh - sạch - đẹp; phong trào Người tốt, việc tốt* được các cơ quan, ban, ngành và nhân dân hưởng ứng nhiệt tình. Toàn huyện có 102/106 đơn vị được công nhận *Công sở văn minh - sạch - đẹp - an toàn* cấp huyện, 5 đơn vị được công nhận *Công sở văn minh - sạch - đẹp - an toàn* cấp thành phố, biểu dương khen thưởng 1.152 gương *Người tốt, việc tốt*, xã Đông Thạnh và xã Tân Hiệp đã tổ chức Lễ ra mắt Ban chủ nhiệm *Xã văn hoá*. Chương trình xoá đói, giảm nghèo được chính quyền, đoàn thể và nhân dân phối hợp thực hiện với các biện pháp tích cực như điều tra cơ bản để phân loại hộ nghèo, kích thích sản xuất, trợ vốn, hỗ trợ đất đai và phương tiện sản xuất, dạy nghề, giải quyết việc làm... Nhờ đó, đến nay đã giảm hộ nghèo (ở bước

một: 4 triệu đồng/người/năm) từ 8,09% (năm 1997) xuống còn 3,81% (năm 2004). Hàng năm, huyện đã giải quyết việc làm cho từ 3.000 - 4.000 lao động, giảm tỉ lệ thất nghiệp xuống khoảng 0,66%/năm. Trong cuộc vận động “*Vì người nghèo*” năm 2004, toàn huyện đã đóng góp được 618 triệu đồng, vượt trên 50% chỉ tiêu thành phố giao. Với nguồn ngân sách nhà nước và kinh phí do nhân dân đóng góp qua các cuộc vận động, huyện đã xây dựng được 723 căn nhà tình nghĩa, tình thương; thường xuyên chăm lo cho hơn 4.000 hộ chính sách và các đối tượng được hưởng chính sách ưu đãi, người có công với cách mạng; huy động Quỹ xoá đói, giảm nghèo được trên 800 triệu đồng; vận động tặng hơn 450 sổ tiết kiệm với số tiền trên 200 triệu đồng cho những người thuộc diện chính sách.

Thứ tư, tác động đến ý thức và hành động của nhân dân trong việc tham gia giữ gìn an ninh, trật tự ở cộng đồng dân cư.

Các xã, thị trấn đều thành lập Ban Thanh tra nhân dân (TTND) từ 3- 5 thành viên. Cùng với Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể chính trị - xã hội, Ban TTND được chính quyền cơ sở tạo điều kiện tham gia vào các ban, các hội đồng giải quyết những vấn đề liên quan đến quyền lợi thiết thực của dân. Từ đó đã phát huy được vai trò giám sát của Ban TTND, tổ hoà giải của ấp, khu phố, nhất là hoà giải các tranh chấp trong dân. Hàng năm số vụ hoà giải thành ở cấp cơ sở đạt trên 60%, có xã đạt trên 80%. Qua thực hiện QCDC, nhân dân đã tích cực tham gia công tác phòng chống tội phạm, tệ nạn xã hội, mại dâm, ma tuý, vận động được hàng trăm đối tượng vi phạm pháp luật ra đầu thú. Từ năm 2003, huyện đã hoàn thành mục tiêu đưa hết số người nghiện vào các trung tâm giáo dục - dạy nghề, giải quyết việc làm của thành phố, tạo điều kiện để ổn định tình hình an ninh, trật tự trên từng địa bàn dân cư. Ở xã

Tam Thôn, trong phong trào phòng chống tội phạm, nhân dân đã trực tiếp tố giác 57 vụ trộm cướp, cờ bạc, ma tuý, mại dâm, giúp chính quyền xã ngăn chặn và xử lý kịp thời các vụ phạm pháp; thị trấn Hóc Môn, xã Tân Xuân... đã công khai trước dân các đối tượng bị xử phạt hành chính, mại dâm, say rượu, gây rối trật tự công cộng... để nhân dân tham gia ý kiến, giáo dục, nhờ đó đã cảm hoá được nhiều đối tượng lầm lỗi.

Tuy nhiên, việc tiếp tục triển khai các văn bản về thực hiện QCDC ở một số cơ sở chưa thật sự sâu, rộng. Một số nơi chưa thực hiện tốt việc công khai để dân biết và lấy ý kiến đóng góp của nhân dân trước khi chính quyền quyết định về dự thảo quy hoạch, kế hoạch phát triển kinh tế xã hội, sử dụng đất đai... Chế độ giao ban tổ chỉ đạo thực hiện QCDC ở một số nơi chưa thường xuyên. Vẫn còn tình trạng chưa tự giác thực hiện các quy chế, quy ước ở ấp, khu phố, mặc dù đã được nhân dân tự bàn bạc, quyết định.

Để thực hiện có hiệu quả hơn QCDC, trong năm 2005 huyện tập trung làm tốt một số nhiệm vụ sau:

- Các xã, thị trấn tiếp tục tuyên truyền, phổ biến sâu rộng trong đảng viên, CB,CC và nhân dân Chỉ thị số 30/CT-TW và Nghị định số 79/2003/NĐ-CP của Chính phủ gắn với sinh hoạt tổ nhân dân. Xây dựng quy chế và đảm bảo chế độ làm việc của tổ chỉ đạo theo quy chế. Thực hiện nghiêm túc việc xây dựng chương trình hoạt động của tổ chỉ đạo theo định kỳ (năm, 6 tháng, quý) trên cơ sở cụ thể hoá chương trình công tác của UBND huyện; nghị quyết, chương trình công tác của Huyện uỷ và chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước. Chỉ đạo Ban điều hành khu phố, ấp thực hiện tốt việc xây dựng quy ước, xác định rõ nội dung, biện pháp trong thực hiện các quyền "dân biết, dân bàn, dân

làm, dân kiểm tra". Chú trọng thực hiện tốt những việc đưa ra dân bàn trước khi chính quyền quyết định để tạo sự đồng thuận trong dân. Hàng năm tổ chức sơ kết việc thực hiện QCDC để rút kinh nghiệm và có định hướng cho thời gian tiếp theo. Phần đầu trong năm 2005, toàn huyện có 100% ấp, khu phố mở hội nghị nhân dân và xây dựng quy ước cộng đồng; 100% chủ tịch HĐND và UBND, trưởng công an xã, thị trấn, công an khu vực và trưởng ấp, khu phố kiểm điểm trước hội nghị nhân dân theo định kỳ. Bên cạnh đó, huyện chỉ đạo UBND các xã, thị trấn thực hiện tốt công tác bầu cử trưởng ấp, trưởng khu phố nhiệm kỳ mới (2005-2007); 100% xã, thị trấn tổ chức lấy phiếu tín nhiệm chủ tịch HĐND và UBND theo hướng dẫn của Mặt trận Tổ quốc huyện; 100% xã, thị trấn đảm bảo công tác tiếp dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo của công dân, tạo thuận lợi cho Ban thanh tra nhân dân hoạt động tốt; thực hiện tốt việc công khai thu, chi ngân sách và các khoản thu của dân.

- Đối với cấp huyện: duy trì đúng định kỳ chế độ giao ban với tổ chỉ đạo xã, thị trấn và các thành viên Ban chỉ đạo huyện. Tổ chức tốt việc tổng kết, rút kinh nghiệm về thực hiện QCDC hàng năm. Từng bước nghiên cứu xây dựng QCDC trong các doanh nghiệp ngoài quốc doanh, đồng thời tạo điều kiện giúp các doanh nghiệp này thực hiện tốt quy chế.

- Đối với khu vực cơ quan nhà nước, doanh nghiệp nhà nước: tiếp tục thực hiện tốt QCDC trong cơ quan, doanh nghiệp; công khai đầy đủ các thủ tục hành chính, các chủ trương, chính sách, văn bản pháp quy có liên quan đến dân; đảm bảo cho 100% người lao động trong các doanh nghiệp được kí hợp đồng lao động, công khai việc tuyển dụng, khen thưởng, kỉ luật và đào tạo, bồi dưỡng cán bộ...□